

JUSSI HARO

Hamsteri

Opinnäytetyö | Taideakatemia
Kuvataiteen koulutus
Turun ammattikorkeakoulu
2018

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ
TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
Taideakatemia | Kuvataide
2018 | 51
Ilona Tanskanen

JUSSI HARO

Hamsteri

Tässä kirjallisessa opinnäytetyössäni kerron taiteellisen työni oleellisimmista teemoista: keräilystä, materiaalimerkityksistä ja julkisesta tilasta. Lisäksi pohdin omaa taiteellista prosessiani sekä tarkastelen taiteellisen opinnäytetyönäyttelyni teoksia ja sisältöjä. Tutkimuskysymyksenä pohdin, miten julkinen tila ja siitä löydetty materiaali on muovannut taiteellista työskentelyäni.

Teksti on jaettu kolmeen osaan: julkista tilaa käsittelevään osuuteen, taiteellisen prosessini analysoimiseen sekä viimeisenä Rekonstruktio-näyttelyni pohtimiseen.

Tämän kirjallisen opinnäytetyön tarkoitus on opetella oman taiteellisen prosessini sanallistamista ja selkeyttää käyttämiäni erilaisia työskentelyn metodeja. Tämä kirjallinen opinnäytetyö myös syventyy taiteellisen opinnäytetyöni teemoihin.

Löydetyn materiaalin kanssa työskenteleminen on vienyt minua kohti itse materiaalin merkityksellisyyttä, kun taas julkinen tila on mahdollistanut materiaalin löytämisen, sekä julkisten ja poliittisten teemojen tuomisen oman taiteellisen työskentelyni osaksi.

avainsanat: keräily, materiaalimerkitykset, julkinen tila, nykytaide, kuvanveisto, löydetty materiaali, uus-natsit, teinit, pyörävargaat

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Arts Academy | Fine Arts
2018 | 51
Ilona Tanskanen

JUSSI HARO

The Hamster

This thesis is about the primary themes of my artistic work: collecting, material meanings and public space. I also examine my artistic process and go through my thesis exhibition. As a research question I study how the public space and the found material have influenced to my work.

The thesis is divided into three parts; the first is about the public space, the second is self-analyzation of my artistic process and the last is examination of my thesis exhibition Reconstruction.

The meaning of this thesis is learning how to verbalize my artistic process and the methods of my work. The thesis also immerses in the themes of my thesis exhibition.

Working with found material has brought me closer with the actual essence of the objects themselves where as the public space has made it possible for me to find these meaningful objects and it has lead political themes into my work

keywords: collecting, material meanings, public space, modern art, sculpture, found objects, neo-nazis, teenagers, bicycle thieves

7	<i>Johdanto</i>
9	<i>OSA I Julkinen tila</i>
11	<i>Kaupallinen kaupunkitila</i>
12	<i>Stop töhryille</i>
19	<i>Muraalibuumi</i>
23	<i>OSA II Taiteellinen prosessi</i>
25	<i>Keräily</i>
28	<i>Oma prosessi</i>
31	<i>OSA III Taiteellinen opinnäytetyönäyttely</i>
33	<i>Lähtökohdat</i>
35	<i>Lukot / Luottamus</i>
37	<i>Tarrat / Flora Fennica Venenata</i>
40	<i>Tölkkit / Ebin</i>
45	<i>Näyttelystä</i>
49	<i>Lopuksi</i>
50	<i>KIRJALLISET LÄHTEET</i>
51	<i>KUVALÄHTEET</i>

Johdanto

Viimeiset neljä vuotta olen kerännyt rikottuja pyöränlukkoja julkisesta tilasta. Paikasta toiseen kävelyn ja pitkäkestoisen murrettujen lukkojen keräilyn kautta olen pohtinut paljon julkista tilaa, keräilyä ja materiaalien luonnetta. Kävellessä voi huomata erilailla erilaisia asioita kuten ihmiset ja ihmisten jäljet, kengän vailla omistajaa, asioita joiden historia on minulle tuntematon.

Julkinen tila on elävä, alati muuttuva tila. Keräily tuo minulle julkisessa tilassa olemiseen jotain uutta, toisenlaista merkitystä kuin vain tilan käyttäminen ja sen muutoksen tarkkailu. Keräillessäni poistan julkisesta tilasta jotain, tehden siitä minun omani, yksityisen. Tällöin kokija muuttuu aktiiviseksi toimijaksi ja julkisesta tilasta poistettu materiaali saa uuden merkityksen.

Tässä kirjallisessa opinnäytetyössäni pohdin omaa taiteellista prosessiani sekä käyn läpi taiteellisen opinnäytetyönäyttelyni teoksia ja sisältöjä. Kerron taiteellisen työni oleellisimmista teemoista: keräilystä, materiaalimerkityksistä ja julkisesta tilasta. Tutkimuskysymyksenä pohdin, miten julkinen tila ja siitä löydetty materiaali on muovannut taiteellista työskentelyäni.

Teksti on jaettu kolmeen osaan: julkista tilaa käsittelevään osuuteen, taiteellisen prosessini analysoimiseen sekä viimeisenä opinnäytetyönäyttelyni pohtimiseen. Julkisen tilan tematiikkaa käsittelen muun muassa Stop Töhryille-kampanjan sekä tällä hetkellä suosittujen muraalimaalausten kautta. Taiteellisen prosessini kuvaus pitää sisällään pohdintaa materiaalien merkityksestä veistotaiteessa sekä kävelyn ja keräilyn tärkeydestä omassa taiteellisessa työssäni. Viimeisessä osuudessa kerroin näyttelyn syntymisestä, tematiikasta sekä analysoin näyttelyni teosten sisältöä.

Tämän tekstin tarkoitus on opetella oman taiteellisen prosessini sanallistamista ja selkeyttää käyttämiäni erilaisia työskentelyn metodeja. Teksti on omakohtaista pohdintaa, jonka teemat ovat sidoksissa tämän hetken yhteiskunnallisiin aiheisiin kuten uusnatseihin, julkisen tilan käyttöön tai nuorisokulttuuriin.

OSA I

Julkinen tila

Kaupallinen kaupunkitila

Julkisen tilan luonne on muuttunut Suomessa viime vuosikymmenien aikana radikaalisti. Siitä on tullut yhä kasvavissa määrin yksityisten toimijoiden sanelemaa. Tämä globaali ilmiö näkyy selkeimmin kaupallisena informaationa julkisessa tilassa. Mainokset täyttävät, mukailevat ja uudelleen rakenteistavat ympärillemme rakennettua ympäristöä. (Brunila ym. 2011, 86)

Mainonta ympäröi meidät, ja kaupallinen informaatio koetaan jo osaksi urbaania katukuvaa. Harva kiinnittää siihen enempää huomiota, mutta nämä visuaaliset ärsykkeet kuitenkin vaikuttavat myös alitajuisesti. Usein julkisen tilan mainonta onkin suunniteltu pysymään taustalla, vaikuttamaan ilman suurempaa keskittymistä ja pysyttelemällä ärsytyskynnyksen alapuolella.

Julkisessa tilassa mainoksia on mahdotonta välttää, ja jopa kaupungin julkisen liikenteen bussikatokset, bussit ja niiden istuimet ovat kaupallista informaatio-alueita. Pakoon ei pääse, ja kaupalliset muuttajat, kuten feissarit ja ilmaiset kissanruokanäytteet tukkivat kulkureittisi.

Kaupallinen kaupunkitila juurtuu kuitenkin syvemmälle kuin bussien istuimiin. Markkinatalous ja yksityiset toimijat hallitsevat julkisessa tilassa muutakin kuin maksettua mainosalustaa. Nämä kaupalliset intressit luovat ja ylläpitävät omasta markkina-alueestaan tiettyä mielikuvaa, jota häiritsevät tekijät pyritään poistamaan. Tällainen tekijä voi olla naapurikiinteistön leipäjono (MTV3 – Uutiset 2011), kodittominen yömaja tai liikekiinteistön edustalla aikaansa viettävät teinit. Ajatusmalli suotuisasta rakennetusta ympäristöstä kuitenkin ylittää yksityisistä toimijoista aina yhteiskuntapolitiikkaan asti.

Tästä konkreettisena esimerkkinä on Helsingin kaupungin Rakennusviraston Stop-töhryille-projekti vuosina 1998–2008, joka ajoittuu samalle ajalle vartiointialan nousun kanssa. Tähän taisteluun kaupallisen kaupunkitilan puolesta Helsingin kaupunki käytti näiden kymmenen vuoden aikana noin 20 miljoonaa euroa (Brunila ym. 2011, 9). Käsittelen kirjallisessa opinnäytetyössäni kyseistä Stop Töhryille –projektiä sen julkiseen tilaan tuomien muutosten takia.

Stop töhryille

Syyt kampanjalle

Stop töhryille-projektin taustalla vaikutti Helsingin Euroopan kulttuuripääkaupunkivuosi 2000. Helsingin kaupungin tavoite kulttuuripääkaupunkivuodelle oli kasvattaa turismituloja ja nostaa profiilia globaalina tieto- ja palvelutalouden keskuksena. Kaupunkina, joka IT-kuplan ja matkapuhelinvalmistaja Nokian myötä tuli isännöimään IT-alan konferensseja ja muita 1990-luvun uuden talouden tuomia tapahtumia (Brunila ym. 2011, 50-51).

Pyrkimyksenä oli kiillottaa Helsinki ja tehdä siitä houkutteleva markkinapaikka kansainvälisille yrityksille. Rakennusvirasto tarjosi tähän ratkaisun. Viraston masinoinnissa Stop Töhryille-projektissa korostettiin rikottujen ikkunoiden-teoriaa, jonka mukaan mm. töhriminen lisää epäsosiaalista käyttäytymistä ja rikollisuutta kaupunkitilassa. Teorian mukaan lievempikin "häiriökäytös" johtaa myös vakavempien rikosten kasvuun. Tämä vuonna 1982 konservatiivisten yhteiskuntatieteilijöiden James Q. Wilsonin ja George L. Kellingin julkaisema teoria korostaa nollatoleranssia keinona puuttua epätoivottuihin ilmiöihin. Teorialla ei ole koskaan esitetty mitään tieteellisiä perusteita (Brunila ym. 2011, 53).

Tätä teoriaa Helsingin kaupungin Rakennusvirasto käytti kuitenkin Stop Töhryille-hankkeessaan. Tänä kymmenenä vuotena Helsingin katukuvasta pyrittiin poistamaan turmeleva rikollisuuden kasvualusta, graffitit. (Brunila ym. 2011, 54-63)

Keinot

Keinoina tähän käytettiin nollatoleranssia koko graffitikulttuuria kohtaan. Kaikki graffitiliitännäinen sisältö poistettiin julkisesta tilasta, tämä koski myös kaikkia Helsingin kaupungin aiemmin tilaamia graffitityylisiä teoksia, mm. Itäväylän melumuurien muraaleja. Myös uusia lakeja ajettiin läpi, ja spraymaalien hallussapidosta julkisessa tilassa tuli rangaistavaa. (Järjestyslaki 2003/612, § 12)



Kuva 1. Yksityiskohta Kulosaaren melumuurin graffititeoksesta vuodelta 1991.

STADI ON KOTIMME JA SE ON TÄMÄN NÄKÖINEN



Tohritty kotikaupunkimme on yhteinen olohuoneemme, jota rumentavat tuhannet ja tuhannet tohrityt ulkoseinät, aidat, tunnelit, kioskit, katokset, muuntajat, kalliot, postilaatikot, liikennevälineet. Loppumattomasti töherryksiä niin keskustassa kuin esikaupunkialueilla.

Tohrintästä koituu paljon haittaa ja kustannuksia.

Se luo turvattomuuden tunnetta ja kemikaalit pilaavat luontoa. Töhrintä provosoi ja lisää töhrintää. Sitä ei kenenkaan pidä suvaita ja suosia, koska se on rikollista toimintaa. Töhriminen on korkean kallis rikos - puhdistamiseen, korjauksiin ja valvontaan - tuhrautuu vuosittain kymmeniä miljoonia. On kummallista, että ilmiöön vielä suhtaudutaan vähättelevästi.

NYT 'STOP TÖHRYLLE'

Nyt töhrintää ryhdytään järjestelmällisesti kitkemään, sillä Helsingin kaupunki on varannut 8 miljoonan markan määrärahan projektia varten. Kokonaisvastuu tehtävän suorittamisesta on rakennusvirastoon perustetulla T-projektilla, joka jatkuu vuo-



den 2000 loppuun asti. Tarkoituksena on organisoida alueellista töhrynpöistoa, karttoittaa, seurata ja valvoa sekä huolehtia viestinnästä. Projekti toimii asukaslähtöisesti eli alueelliset projektit käynnistetään vain ko. alueen asukkaiden aloitteesta.

Töhryttömässä Stadissa viihdymme paremmin ja voimme olla kuin kotonamme.

Projekti pyrki muokkaamaan myös median viestintää. Rakennusvirasto yritti kitkeä positiivisen ajattelun graffiteista ja julisti "sekaviestinnän" aiheesta haitalliseksi.

Kaikki aiheeseen liittyvä pitäisi olla vain negatiivista, sanat "katutaide" ja "graffiti" korvattaisiin sanalla "töhry". Lähinnä tätä propagandistista tarkoitusta varten Rakennusvirasto julkaisi omaa Siisti Stadi-lehteään, ja viraston virkamiehet ottivat yhteyttä graffiteista ei-negatiivisia artikkeleita julkaisseihin lehtitaloihin (Brunila ym. 2011, 18-21).

Stop Töhrylle-projektin graffitien puhdistamiseen ja ehkäisemiseen työllistämien yksityisten vartiointifirmojen myötä julkisesta tilasta tuli vahvasti valvottua ja vartioitua. Projektin kymmenen vuoden aikana Helsingin kaupunki antoi, ilman kilpailutusta ja tarpeellista valvontaa, resurssit ja vallan näille yksityisille vartiointi- ja puhdistusfirmoille toimia lähes poliisin valtuutuksilla kaupunkitilassa (Brunila ym. 2011, 72-76). Näitä myös siviiliasuissa partioivia ja omia tutkintojaan tehneitä yksityisiä yrityksiä on syytetty mm. laittomista kiinnitoista, pahoinpitelyistä ja laittomien henkilörekisterien pitämisestä. Artikkelin projektissa näkyvästi toimineesta FPS-vartiointirytyksestä ja sen toimintatavoista julkaissut Voima-lehti haastettiin oikeuteen vuonna 2002. Käräjäoikeus langetti lehden päätoimittaja Peik Johanssonille tuomion painovapauden tuottamuksellisesta väärinkäytännöstä ja artikkelin kirjoittaneelle Sampo Castrénille tuomion FPS:n kenttäjohtajan Petri Lokan kunnianloukkauksesta. Artikkelin käsitteli yrityksen kyseenalaisten toimintatapojen lisäksi poliisitutkintaa yrityksen työntekijän suorittamasta pahoinpitelystä työtehtävässään. (Brunila ym. 2011, 65-68) Osa kyseisistä Stop Töhrylle-projektin työllistämistä yrityksistä toimii yhä eri nimellä tai fuusioituneena toisiin vartiointialan yrityksiin.

Vaikutukset

Vaikka Stop töhrylle -projekti loppuikin vuonna 2008, sen vaikutukset näkyvät edelleen. Projektin myötä mm. HKL tilasi joukkoliikennettä valvomaan kamerat ja vartijat. Julkisen tilan luonne muuttui, ja vartijat tulivat Suomen katukuvaan jäädäkseen. (Brunila ym. 2011, 90)

Esimerkiksi yhteiskuntakeskusteluun iskostetun turvallisuuspuheen myötä vartiointialalla on enemmän resursseja ja toimijoita kuin koskaan ennen. Vartioita palkataan erinäisiin tehtäviin aina yrityksen kassan kuljettamisesta ei-toivottujen ihmisten häätämiseen. Vartiointiala on myös kasvattanut markkina-alueitaan ja ulottuu nykyään sekä kotoihin, että yksityishenkilöihin. Yhä useammassa kodissa on reaaliaikainen liikeaktivoitua kameravalvonta. Pelko on tehokas markkinointiväylä, ja vartijoiden määrä julkisessa tilassa tuntuu kasvavan kasvamisestaan.

Kaikkineen Stop Töhrylle-projekti on nykykapitalistiselle tyypillistä oikeanlaisen kaupunkiympäristön rakentamista kaupallisten tahojen edun vuoksi. Perimmäi-

Kuva 2. Rakennusviraston propagandaa Siisti Stadi-lehdessä.

seltään luonteeltaan julkinen tila on kuitenkin vapaa markkinataloudesta. Sen kuuluisi olla kaikille avoin ja käyttäjiensä mukainen ja näköinen. Kaupunkien asukkaiden tulisi pystyä vaikuttamaan julkisen tilan käyttöön, sillä kaupunki kuuluu kaikille, eikä vain kaupallisille intresseille. Valitettavan usein tämä ristiriita asukkaiden ja kaupallisten intressien välillä unohtuu, tai sekoittuu yksilöltä yhteiskunnassamme kuluttajana toimimiseen. Julkisen ja kaupallisen tilan ero onkin kaventunut, ja kaupalliset yritykset eivät vaikuta vain liikekiinteistössään. Itsessään mainontakin on muuttunut, esimerkkinä suuren kauppaketjun mielenterveysongelmilla vitsailevan kampanjan keltaiset kauppakassit. Kuluttaja tiedostamattaankin toimii julkisessa tilassa herkästi yrityksen informaatio-alustana. Ei kuitenkaan ole olemassa ilmaisia ämpäreitä, vaan julkisen tilan kuuluisi olla nimensä mukaisesti julkista, ei yksityistä



Muraalibuumi

Uusi aika

Nyt kymmenen vuotta Stop Töhryille-kampanjan loppumisen jälkeen suhtautuminen graffiti- ja katutaiteeseen on merkittävästi muuttunut Suomessa. Ensimmäisiä suuria merkkejä tästä oli vuonna 2009 avattu Helsingin Suvilahden laillinen graffitiseinä ja Porin taidemuseon Street Art - The New Generation-näyttely vuonna 2012. (Yle 2010, Porin Taidemuseo 2012) Viime vuosina nosteessa on ollut erityisesti muraalitaide eli suurikokoiset seinämaalaukset. Tämä muualle vakiintunut ja usein katutaiteesta ammentava taidemuoto on yleistynyt katukuvassa, ja muraaleiksi laskettavia teoksia on ilmestynyt nopeassa tahdissa jo yli sata kappaletta (Salonen 2017, 41). Nämä maalaukset saavat pääosin positiivista huomiota, ja uusista teoksista uutisoidaan laajasti.

Ensimmäiset tämän vuosikymmenen suuret julkiset seinämaalaukset olivat taiteilijoilta tilattuja mainoksia, esimerkiksi Otto Majan Poriin maalama Pauligin sponsoroima teos vuonna 2013 (Salonen 2018, 45). Myös kotimaiset maalitehtaat ovat sponsorineet teoksia markkinointiansa varten. Tämä ei kuitenkaan ole uusi ilmiö, vaan 1800-luvun lopulta alkaen Suomessa yleisesti käytetty markkinointiväylä.

Muraalitaiteen erilaiset toimijat

Vastapainona kaupallisuudelle Suomen ensimmäinen muraalitaidefestivaali Ryminä aloitti toimintansa vuonna 2013. Tämän Jukka Silokunnaksen aloittaman ja vuosittain järjestettävän tapahtuman taiteilijat ovat suomalaisia katutaide- ja kuvataiteilijoita ja katutaiteilijoita. Tapahtuman kuratoi aina yksi tapahtuman taiteilijoista. Ryminä on Suomen ainoa yhä jatkuva ja omaehtoinen muraalitapahtuma, jossa taiteilijoilla on täysin vapaat kädet. Luonnoksia teoksista ei vaadita, eikä mainoksia maalata (Karjalainen 2016). Tapahtuman päätarkoituksena on nostaa esiin suomalaisia muraalitaiteilijoita ja toteuttaa teoksia paikallisten taiteilijoiden kanssa eri puolilla Suomea.

Nykyään erilaisia tapahtumia ja toimijoita on enemmän kuin koskaan ennen ja lisää tuntuu tulevan. Yksi näkyvimmistä on ollut Upeart, joka on tuottanut viimeisen kahden vuoden aikana lukuisia suuria muralliteoksia ympäri Suomea. Upeartin pääsponsorina on maalifirma Tikkurila. Tapahtuman taiteilijat ovat olleet pääosin ulkomaalaisia.

Buumi

Muraalibuumi ei mielestäni ole liioiteltu käsite, koska tällä hetkellä seinämaalauksia tehdään Suomessa enemmän kuin koskaan ennen. Uusista maalauksista järjestetään yleisöäänestyksiä, ja teoksia tilataan koristamaan niin viljasiiloja, kuin myös kerrostalojen seiniä. Paradoksaalisesti taiteilijoille maksaminen teoksista ei edelleenkään ole mitenkään itsestään selvää. Teoksen toteuttaminen ideatasolta valmiiksi maalaukseksi ei kuitenkaan ole yksiselitteisen helppoa, ja sen lupa-käsittely ei juuri eroa julkisesta teoksesta.

Katukuvaan ilmestyneet teokset kohtaavat myös kritiikkiä ja niiden taiteellista tasoa on julkisestikin pohdittu. "Ovatko seinämaalaukset edes oikeaa taidetta vai lähinnä kuvituksia? Tuleeko Suomesta tällä menolla suuri värityskirja?" (Salonen 2018, 42). Seinämaalauksia ovat tehneet taiteilijoiden lisäksi jo muutkin visuaalisen alan ammattilaiset, kuvittajat ja jopa rakennusliikkeet. Nopeasti syntynyt muraalibuumi voi myös loppua nopeasti ja itse teoksetkin ovat useimmiten väliaikaisia, ne katoavat katukuvasta vähitellen rakennusten julkisivuremonttien myötä (Salonen 2018, 43-44).

Aika kuluu ja julkinen tila elää ja muuttuu. Nyt kaksikymmentä vuotta Stop Töhryille-projektin alkamisesta graffitistakin on tullut salonkikelpoista. Se on tämän hetken trendi niin mainoskuvastossa kuin myös museoiden tarjonnassa. Esimerkiksi vuonna 2016 toimintansa aloittanut Myyrmäessä sijaitseva Vantaan taidemuseo Artsi on profiloitunut katutaiteeseen, graffitiin ja performanssitaitteeseen (Yle 2016.) Museonäyttelyitä graffitista on järjestetty myös mm. Keravan taide- ja museokeskus Sinkassa ja Helsingin taidemuseossa (HAM – Helsingin Taidemuseo 2018; Sinkka 2018.). Yksinkertaista graffitiä, kuten ei katutaidekkaan, ole ulkoisten toimijoiden sanelemaa, eikä sen rekonstruoiminen näyttelytilaan ole ongelmattonta. Siinä on voimakas ristiriita taiteellisen ilmaisutavan perusluonteen kanssa. Luvattomasta ei saa luvallista, vaikka se olisi muodikasta.



Kuva 4. Ryminä 2014, Jukka Hakanen ja Bait.



Kuva 5. Nissanin "urbaani" automainos. Mainoksen taide on kuvitettu tietokoneella.

OSA II

*Taiteellinen
prosessi*



Keräily

Modernissa yksityisen ja henkilökohtaisen kokoelman rakentajassa kun yhdistyy erilaisin painotuksin - koko joukko toisistaan eroavia esinesuhteen tyyppejä. Yhtä kaikki, tämän esinesuhteiden kirjon yhteiseksi nimittäjäksi osoittautuu oman minuuden ja sitä ympäröivän henkilökohtaisen pienoismaailman rakentaminen. (Granö ym. 1997, 8)

Keräily on muuttanut suhdettani julkiseen tilaan, tuomalla siihen uudenlaista merkitystä. Olen vuosia kävellyt kävelemisen vuoksi kaupungeissa, ja miellä sen eräänlaiseksi meditaatioksi. Meren rannoilla, metsissä ja pitkospuilla liikkuminen on sitä myös, mutta hyvin erilaisella vivahteella. Luonnossa nautin rauhasta, ihmisen läsnäolottomuudesta ja kiireettömyydestä. Kaupungissa taas aistihavainnot täyttävästä jatkuvasta ärsykkeiden tulvasta. Tästä syntyvä tietynlainen ylilataus antaa erilailla tilaa omille ajatuksille, mahdollistaen samalla uusien asioiden löytämisen ja uudenlaiset merkityssuhteet.

Tätä ärsykkeiden tulvaa keräily jäsentää minulle, se luo siihen tietyn rakenteen, rutiinin, joka mahdollistaa rauhan keskellä rauhattomuutta. Se luo tietyn kaavan, tavallaan oikeutuksen haahuilla jopa 20 kilometriä päivässä. Kaikenlaista keräilyä yhdistää perfektionismi, tietynlainen riippuvuus kerätä lisää riippuvuuden kohdetta. Itse keräilen asioita julkisesta tilasta, ja keräilykohteideni takia olen tonkinut asemien puskia, hyppinyt aitojen yli, kiipeillyt rännejä, poukkoillut kaistanjakajilla ja raahannut löytämiäni asioita mukanani eri puolilla Suomea. Tähän mennessä kaukaisimmat löytöni olen tuonut Dublinista. Tämä kaikki on vain syventänyt suhdettani keräämiini esineisiin.

Julkisesta tilasta olen erityisesti kerännyt kolmea eri asiaa, nämä ovat: murretut pyöränlukot, tyhjäät energiajuomatölkit ja uusnatsien tarrat. Näitä kaikkia yhdistää itselleni niiden sisältämä tietty lataus. Tämä tekee niistä minulle mielekkäitä keräilykohteita oman työskentelyni vuoksi. Arvelen, että melkeinpä jokaiselle muulle nämä kolme ovat pelkkää roskaa: funktionsa ja arvonsa menettäneitä, vailla tarkoitusta olevia esineitä. Itse keräilykohteen ei kuitenkaan tarvitse olla kenellekkään muulle

arvokas, se voi olla, mutta ihan yhtä hyvin sen ei tarvitse olla. Suurella vaivalla haalitut esineet muodostavat vahvan tunnesiteen esineeseen itseensä, ja esineisiin muodostuu ajallisia kerrostumia, näkyviä ja näkymättömiä. Esineen arvoon liittyykin vahvasti sen historia (Granö ym. 1997, 76).

Ajalliset kerrostumat esineessä voivat olla merkit sen historiasta tai siihen pinttyneet muistot. Vaikka kadulta löytämieni pyöränlukkojen historia on itselleni tuntematon, niiden sisältämät ajalliset kerrostumat voivat kuitenkin olla helposti samaistuttavia. Itseni lisäksi kerrostumia ovat ainakin pyörävarkaan ja pyörän entisen omistajan läsnäolot.

Keräilykohteen arvo voidaan määrittää sen historian lisäksi kohteen harvinaisuuden asteesta oman keräilykulttuurinsa piirissä. Oletan omien keräilykohteideni harrastajamäärää melko suppeaksi, joten asiantuntijan roolissa voin itse määrittää kohteideni arvon, ainakin itselleni. Esimerkiksi pitkäkestoisimmassa keräilyssäni, murretuissa pyöränlukkoissa arvokkaimpia itselleni ovat u-lukot ja mieluiten mahdollisimman vaikeasti murrettavat sellaiset. Tässä tapauksessa esineen hinta myös määrittää osittain myös sen arvon, koska kalleimpia lukkoja on liikkeellä vähiten. Halpoja vaijerilukkoja löytyy kymmenkertaisesti.

Omassa keräilijän roolissani tarkkailen julkista tilaa, etsin esineiden polkuja ja riemuitsen löydöistäni. Vuosien aikana olen oppinut kohteideni luonteen, ja kuten tottunut sienestäjä osaan ennakoida arvokkaat apajat. Tässä yhteydessä apaja on uusnatsien yöllinen ”partioreitti”, teinien suosima kaupan edusta tai pyörävarkaiden aktiivinen kohde. Näistä muodostuu myös oma kerrokseni keräämieni esineiden historiaan, oma osallisuuteni pitkään tapahtumien ketjuun.

Minulle keräily itsessään on arvokasta, ja ymmärrän kanssakeräilijöitäni. En näe merkittävää eroa esimerkiksi postimerkkien keräilyn ja omani välillä. Epäilen kuitenkin, että tunne olisi molemminpuoleinen. Jokainen keräilijä järkeistää eri tavalla omaa keräilyään; keräily on oman ympäröivän todellisuutensa tietynlaista järjestämistä. Itse keräilen eri kohteita eri syistä, rakentaen niistä itselleni tärkeitä kokonaisuuksia. Keräilyn eri syihin paneudun tarkemmin osassa III, jossa kerron taiteellisesta työskentelystäni.



Oma prosessi

Materiaaleista

Veistotaiteessa olen paljolti keskittynyt materiaaleihin. Minua kiinnostaa teosaiheen ja valitun materiaalin suhde. Fyysisessä taiteessa konkreettinen materiaali on luonnollisesti välttämätöntä, mutta se voi olla kuitenkin myös enemmän kuin vain muodon mahdollistava väline. Sille voi olla oma itsenäinen merkityksensä. Haluan ajatella, että harkittu materiaalin ja teeman suhde tuo teosaiheeseen jotain enemmän. Se jokin voi olla ideaa tukevaa, sitä riitauttavaa tai jotain ihan muuta.

Haluan ajatella, että huumori on yksi väylä pysäyttää, mahdollistaa vakaviakin ajatuksia vakavasta aiheesta. Kaiken ei tarvitse olla niin vakavaa, ainakaan päällisin puolin. ”Huumori rakentaa yllättävän aktivoivia, älyllisiä yhteyksiä. Se on strateginen aines, joka luon kontakteja, tehostaa huomiota, lyhentää välimatkaa” (Hollein ym. 2015, 13).

Esimerkkinä tästä ajatusmallista omassa työskentelystäni Banaanilaatikkopanssarivaunu vuodelta 2015. Noin 150:stä banaanilaatikosta rakennettu panssarivaunu on humoristinen näky kulmikkaineen muotoineen. Se on yhdistelmä väkivaltaa ja pop-taiteessakin useasti käytettyä trooppista hedelmää. Se on iso ja, räikeä ja sille voi helposti hekotella, mutta teoksen aiheen ja materiaalin suhde on moniselitteisempi.

Teoksen idea on yhdistelmä, jossa muodon ja materiaalin voi nähdä erikseen, mutta myös kytköksissä toisiinsa. Banaanilaatikkopanssarivaunu on banaanilaatikoista tehty 2:3-koossa oleva rekonstruktio Natsi-Saksan Panzer IV-panssarivaunusta.

Tavoittelemani kosketuspinta natsien ja banaanien välillä on Etelä-Amerikka, jonne suuri osa sodan loppuvaiheessa paenneita sotarikollisia päätyi. Ajatusketjua voi

jatkaa banaanituotannon eettisiin ongelmiin, sotakoneistoon, siirtomaa-ajatteluun, banaanivaltioihin, massatuotantoon, sotiin, sortoon, eko-katastrofeihin, kapitalismiin jne.

Siitä voi olla myös ajattelematta mitään näistä, se voi olla vaikka muistutus lapsuuden leikeistä tai mitä vaan. Tulkinta on aina henkilökohtainen, ja jokainen peilaa kokemuksessaan tiedostamattaankin itseään ja kokemuksiaan. Tästä syystä olen usein nimennyt teokseni melko toteavasti, ilman suurempia johdatteluja teoksen tulkintaan. Jokaisen näkemys on aina subjektiivinen. Veistotaiteessa materiaalia ei voi välttää, eikä mielestäni sitä ole syytä peitellä. Silloin materiaali pääsee esiin omana itsenäisenä merkitysten kerrostumanaan. Oli se sitten roskaa tai pronssia.



Kuva 8. Banaanilaatikkopanssarivaunu, 2016.

OSA III

***Taiteellinen
opinnäytetyönäyttely***

Lähtökohdat

Olen osittain vahingossa päätenyt keräämään teosmateriaalejani julkisesta tilasta. Taiteellisen opinnäytetyöni osalta tämä alkoi jo ensimmäisellä kouluviikollani Taideakatemiassa syksyllä 2013, kun koulutuspäällikkö Taina Erävaara mainitsi ohimennen tulevaisuudessa hämmöttävän taiteellisen opinnäytetyön. Sinä päivänä löysin ensimmäisen murretun pyöränlukon. Se roikkui rikottuna Stockmannin edessä olevassa pyörätelineessä, ja jokin siinä kiinnitti huomioni. Keräsin lukkoja koko opiskeluni ajan, niitä kertyi ilman suurempaa vaivaa noin 100 vuodessa neljän vuoden ajan.

Keräilyn ja sen mahdollistavan hortoilon kautta pohdin paljon materiaaleja, yrittäen järjeistää omaa prosessiani, hakea syitä vaellella vailla sen suurempaa tarkoitusta ympäri kaupunkia. Keräily antoi sille omaa tilaa, aikaa etsiä vaikkapa lukkoja, tehdä huomiota ja ajatella niitä.

Lukot löysivät paikkansa osana taiteellista opinnäytetyötäni Rekonstruktio-näyttelyä Turun Taidemuseon Studioissa keväällä 2017.

Seuraavaksi käsittelen näyttelyä ja sen teoksia



Kuva 9. Luottamus. 2017.

Lukot / Luottamus

Näyttelyä suunnitellessani minulla oli lukkojen installoimista ajatellen hyvin monenlaisia ideoita. Pohdin niiden ripustamista seinälle, niiden liittämistä toisiinsa sekä lukkojen jalustalle asettamista. Lopulta päädyin asettelemaan noin 380 murretua pyöränlukkoa suoraan tilan lattialle tarkoin aseteltuna suorakaiteen muotoon.

Yksittäinen lukko on symboli yhden ihmisen henkilökohtaiselle omaisuuden menetykselle eikä kokemuksena niin voimakas, kun taas lattialle asetettu valtava määrä lukkoja saa henkilökohtaisen menetyksen lisäksi myös muita merkityksiä ja tulkintoja kollektiivisemmista traumaista. Ne saattoivat olla toiselle heijastus järjestäytyneestä rikollisuudesta, toiselle vertaus rikkinäisten yksilöiden määrästä ja syrjäytyneisyydestä.

Esinetasolla lukot ovat ainoan funktionsa menettäneitä, toisen esineen suojelemisessa epäonnistuneita, hetkessä hyödyttömiksi muuttuneita asioita. Ne omaavat trauman, tunnistettavan jäljen väkivallasta ja menetyksestä, petetystä luottamuksesta tai sen illuusiosta. Tärkeää lukkojen esittämisen muodossa oli, että jokaista lukkoa pitäisi pystyä katsomaan erikseen, omana yksilönään, mutta samalla osana suurempaa ilmiötä. Teoksessa murretut lukot toimivat symboleina menetetyistä luottamuksesta, jonka epäilemättä kaikki ovat kokeneet jollain tasolla.



Tarrat / Flora Fennica Venenata

Toinen opinnäytetyönäyttelyni teosmateriaali oli kadulta revityt uusnatsien propagandatarrat. Olen repinyt ja raaputtanut näitä tarroja niin pitkään kuin olen niitä nähnyt. Repimisestä syntyvät tarran kappaleet ja silppu alkoivat hiljalleen kertymään taskuihini. Jossain vaiheessa takkini taskuun oli syntynyt tästä materiaalista pallo ja aloin kutsumaan sitä Vihapullaksi. Nimeäminen vaikeutti siitä luopumista, ja silppua oli kertynyt jo kohtalaisen paljon, liian paljon pois heitettäksi. Säilöin ne hieman häpeillen peltirasiaan. Samaan rasiaan säilöin myös muut repimäni natsitarrat vuosien ajan.

Lukkojen keräämisen myötä aloin ajattelemaan tarrojakin enemmän ja ymmärsin näiden kahden löydetyn materiaalin yhteyden. Molemmat olivat tietyllä tapaa ylilatautuneita ja sisälsivät aggression jälkiä ja ilmentymiä.

Natsijärjestö Suomen Vastarintaliike korostaa toiminnassaan mm. rotupuhtauden lisäksi jäsentensä luontosuhdetta. Tämä on kuitenkin uskoakseni heille enemmän sissi- ja taistelukoulutusväylä kuin puhtaasti luonnosta nauttimista. Järjestön pää tavoite on väkivaltainen vallankumous ja Suomen liittäminen uuteen Ruotsista johdettuun arjalaiseen valtioon (Aro 2016). Propagandassa tätä julkisessa manifestissa olevaa seikkaa ei kuitenkaan korosteta, vaan se nojaa vahvasti, muidenkin äärioikeistolaisten liikkeiden tavoin, kansalliseen identiteettiin.

Kansallissosialismi ja korostettu valheellinen luontosuhde olivat päänäkökulmani teoksessa, joka koostui kadulta repimistäni kyseisen järjestön ja muiden vastaavien järjestöjen ja liikkeiden propagandatarroista. Ne ovat valheellista ja myrkyllistä materiaalia julkisessa tilassa, rasismia ja väkivaltaa lietsovaa roskaa. Uusnatsijärjestöjen oma rasistinen identiteetti on ristiriidassa sen mielikuvan kanssa, mitä he yrittävät järjestöstään luoda. Viha ja rasismi on naamioitu kansallisromanttisen kuvaston taakse. Halusin tuoda esiin tämän ristiriidan, ja käytin siihen lähdeteokseksi Elias Lönnrotin kokoamaa ensimmäistä suomenkielistä kasviota Flora Fennicaa.

Tästä valitsin kolme myrkyllistä kasvia lähteeksi teokselleni Flora Fennica Venenata. Teoksen nimi on latinaa ja tarkoittaa myrkyllistä Suomen kasvustoa.

Teos koostui kolmesta erillisestä kasviaiheisestä kollaasista, jotka olin tehnyt kahden pleksin väliin. Kollaasit muodostuivat propagandatarrojen palasista ja silpusta. Nämä olivat: Myrkkukoiso, Kielo ja Sudenmarja. Valitsin myrkylliset kasvit kollaasien aiheiksi siksi, että ne kuvaavat ristiriitaa rasistisen sanoman ja kauniin kansallisromanttisen kuvaston välillä. Kasvit olisivat valheellisia heijastumia aiheesta. Samalla ne sisälsivät viestin myrkyllisyydestä ja sen juurtumisesta Suomen maaperään.

Nämä kolme kasviaihetta valikoituivat niiden sisältävän symboliikan mukaan:

- *Myrkkukoiso on vaarallisin Suomen luonnossa esiintyvä kasvi. Se on vierasperäinen ja levinnyt laajasti ympäri Suomea, kuten itse teoksen aiheenakin oleva natsismi. Myrkkukoiso esiintyy myös Kalevalassa taikakalu Umpiputken myrkkynä, jolla Märkähattu karjapaimen surmaa Lemminkäisen tuonelan joella (Gallen-Kallelan Museo 2018).*
- *Kielo on myrkyllinen mutta myös kansalliskasvimme. Valitsin kielon kasviaiheeksi sen kansallisen identiteetin takia ja muistutuksena siitä, että vallitsevissa olosuhteissa kansallismielisyydeksi naamioidaan aivan jotain muuta.*
- *Sudenmarjaa on kutsuttu kansanperinteessä kalmankukaksi, ja se on kuoleman symboli. Se esiintyy myös Akseli Gallen-Kallelan maalauksessa Lemminkäisen äiti symbolina Tuonelan virran rannalla (Gallen-Kallelan Museo 2018).*

Näyttelytilassa nämä kolme kollaasia ripustettiin roikkumaan katosta, lähelle seinää mutta kuitenkin molemmin puolin kierrättäviksi. Kollaasien etupuolet olin tehnyt tarkoiksi kopioiksi kasviaiheistaan, jolloin ne paljastivat tarramateriaalin myrkyllisen sisällön vain pienemmistä vihjeistä ja symboleista. Kollaasien toinen puoli paljasti materiaalin luonteen selvemmin, selvästi näkyvien iskulauseiden ja natsisymboliikan kautta. Tässä esitystavassa ajatuksena oli saman asian kaksi puolta: esiintyminen esimerkiksi sananvapauden asiassa ja samalla kiihottaminen väkivaltaan ja vihamielisyyteen vähemmistöjä kohtaan.



Tölkit / Ebin

Kolmas näyttelyni teosmateriaali oli tyhjä energiajuomatölkit. Tölkkien keräilyprojekti erosi lähtökohdiltaan merkittävästi kahdesta muusta, joita olin keräillyt aiemmin vain keräämisen vuoksi, aluksi ilman tietoista ideaa niiden käyttötarkoituksesta. Tölkeissä lähtökohta oli vastakohtainen, teosmateriaalin keräily seurasi teosideaa. Yhteistä näillä kuitenkin oli julkinen tila ja sen käyttäjät.

Julkisessa tilassa huomioni kiinnittyi pääasiassa kahteen asiaan: muutokseen ja niiden tekijöihin. Haluan ajatella, että elämme merkkien maailmassa; julkisessa tilassa merkit usein ovat kaupallista informaatiota mutta myös yksilöiden tilaan jättämiä asioita, ja merkkejä. Näitä jälkimmäisiä ovat tägit, tarrat, kadonnut tai hylätty omaisuus, roskat ja niin edelleen. Noin kahdenkymmenen vuoden tausta nimimerkkien ja muiden tietoisten jälkien tekemisestä on jättänyt jälkensä myös minuun, ja siihen miten luen julkista tilaa.

Julkisessa tilassa huomioini kiinnittyi myös siellä oleviin roskeisiin. Ne sisältävät historian kerroksen, ja niillä jokaisella on tekijänsä. Myös jokainen roska kertoo jotain roskaajastaan.

Vuonna 2016 aloin kiinnittämään huomiota suuriin määriin tyhjiä ja pantillisia energiajuomatölkkejä, usein palautuskelvottomiksi rusikoituina. Kiinnostavan keräilykootteen minulle niistä teki niiden julkiseen tilaan jättänyt kuluttaryhmä, teinit. Ainakin karrikoidusti yleistäen. Lyttyyn potkittuja tölkkejä löytyi nopeasti kymmeniä, suurissa määrin etenkin nuorison suosimilta paikoilta.

Tölkeissä oli paljon kosketuspintaa kahden aiemman keräämäni materiaalin kanssa, ne omasivat vahvan latauksen. Minulle ne heijastelivat teini-ikää, yksilöä osana ryhmää, epävarmuutta ja uhmaa. Niissä oli jälkiä aggressiosta, ja jopa niiden markkinointi luotti paljolti ylivilittävyyteen, normaalin ylittävään keinotekoiseen lataukseen. Potentiaalisiin vaaratilanteisiin ja ”pärinöihin”. Tästä lähtökohdasta alkoi Ebin-teokseni prosessi ja sen materiaalin keräily.

Olen aina kokenut äänekkäät teinimassat jollain tapaa uhkaavina. Ymmärrän tämän ajatusmallin järjettömyyden kolmekymppisenä aikuisena miehenä mutta myös sen taustat. Itse kävin yläasteeni Suomen kolmanneksi suurimmassa koulussa, jossa koulukiusaaminen ja väkivalta olivat valitettavan arkipäiväistä. Taustastani johtuen oman identiteetin kanssa kipuileva, aggressiivinen ja oman ryhmänsä hyväksyntää hakeva nuori kumpusi lähtökohdaksi teokselleni.

Tölkkien palauttamisen suhteen vallitseva välinpitämättömyys mahdollisti teosmateriaalin keräilyyn. Tölkkipantit ja kierrätys tuntuivat olevan lähes tuntematon käsite, erityisesti halvemman hintaluokan energiajuomien kuluttajille. Tyhjiä alumiinisia tölkkejä löytyi paljon, usein ”pärinöissä” lyttyyn pahoinpideltyinä, ja niiden keräily vahvasti kehittämäni teosideaa. Tiesin olevani oikeilla jäljillä materiaalin suhteen, kun kadulta ES-energiajuomatölkkiä nostaessani minulle huudettiin ”KÖYHÄ!” ohjavasta mopoautosta.



Kuva 12. Valikoima tölkkejä työpöydällä.

Mopolla keuliminen lienee ollut ylpeyden aihe mopoikäisillä kohtalaisen kauan. Ainakin omasta nuoruudestani muistan, että kovin tyyppi keulii koviten, riskeistä välittämättä ja ihailua kerjäten. Keuliminen on itsessään jonkinasteinen maskuliisuuden ilmentymä kaikessa fallistisuudessaan ja on pysynyt puhekielessäkin ilmaisuna ylpeilylle. Ebin-teoksessa halusin käsitellä tätä huomionhakuisuutta, hyväksynnän tarvetta ja aggressioita. Teini-ikä ja "pärinöitä", tiettyä ylilatautuneisuutta.

Halusin tehdä tätä ilmentämään mopon, ja valitsin aiheeksi Suzuki PV:n. PV on hyvin tunnistettava, tietynlainen klassikkomopo, ja omaa edelleen oman harrastajiinsa Suomessa, vaikka sen valmistus on lopetettu jo vuonna 2000 (Motot.net 2018). PV on mopoksi hyvin pienikokoinen ja sen myötä myös hyvin keulimiseen soveltuva.

Teoksen fyysinen toteutus sisälsi useita ratkaistavia teknisiä ongelmakohtia aina teoksen pystyessä pysymisen haasteesta alumiinisten tölkkien liittämiseen toisiinsa. Lopputuloksena syntyi eturengas ilmassa seisova mopoveistos korkealla jalustalla. Jalustaratkaisulla halusin tavoitella mielikuvaa ratsastajapatsaasta, tietynlaista sankarimyytin ilmentymää. Valmiissa teoksessa aiheen ja materiaalin suhde ilmeni värikkäänä ja painovoimaa uhmaavana sekä hivenen huumorin sävyttämänä.

"Energijuomatölkeistä tehty mopo on toki vitsi, mutta hyvä sellainen kun se kiteyttää kuvaksi jotakin tämän hetken nuoruuden peruspilareista" (Rautio 2017).





Kuva 14. Uusnatsien propagandaa kollaasien taustapuolella.

Näyttelystä

Tätä kirjoittaessa näyttelystä on kulunut vuosi, ja se on omalta osaltani aikanaan jo puhki mietitty ja takanapäin. Ennen näyttelyä jouduin luonnollisesti pohtimaan teoksia, valmista kokonaisuutta sekä niiden sisältöjä ja sanomaa. Kokonaisuudessaan itse näyttely oli kokemuksena antoisa, ja sain mahdollisuuden työskennellä ison instituution kanssa osittain hyödyntäen sen resursseja, joita olivat kutsut, julkaisut ja teosten kuljetus. Nyt verrattain pitkän ajan jälkeen on ollut yllättävän hankala kirjoittaa näyttelystä.

Lyhyesti kerrottuna Rekonstruktio-näyttely koostui edellä esitellyistä kolmesta teoksesta, joista jokainen oli rekonstruktio aiheestaan eri materiaalilla. Jokainen teos oli myös toteutettu eri tekniikalla, joita olivat veisto, kollaasi ja assemblaasi. Kaikilla teoksilla oli oma itsenäinen aiheensa, ja jokainen materiaali viittasi johonkin tiettyyn ihmisryhmään julkisessa tilassa. Kaikki nämä yhtymäkohdat ihmisryhmiin sijoittuivat oman aiheensa lisäksi myös suuremman, ylivirittyneisyyden ja aggression teeman alle.

Koen, että Rekonstruktio-näyttely oli oma katsaukseni julkiseen tilaan, omia huomioitani ja kokemuksiani heijasteleva kokonaisuus. Tapani työskennellä on asioiden pitkään hautominen, teemojen ja toteutuksen mahdollisimman pitkälle miettiminen ennen fyysisen toteutuksen alkamista. Tästä seuraa useimmiten itselleni kohtalaisen tylsä fyysinen osuus teosten parissa, jonka yllätykset ovat useimmiten ei-mieluisia, kuten Ebin-teokselle kaavailemani kuukauden totetusaikataulu, joka venyikin kolmeen kuukauteen.



Lopuksi

Tässä tekstissä olen pääasiassa käsitellyt omaa suhdettani julkiseen tilaan, sen herättämiä ajatuksia ja sen osaa omassa työskentelyssäni. Lisäksi olen kertonut sen tuomista uusista ajatusmalleista ja prosesseista omassa työskentelyssäni.

Valitsin nämä aiheet, koska minulle julkinen tila on tietynlainen alkupiste, ensimmäinen oman tuotantoni esitysväylä. Paljon on muuttunut noin kahdessakymmenessä vuodessa: ensimmäisistä luvattomista maalausretkistä olen päätenyt siihen, että kerään materiaaleja Taidemuseossa pidettävää näyttelyä varten. Tietty tapa nähdä ympäristö ja tulkita siellä olevia merkkejä on pysynyt. Mielestäni teosteni materiaalien keräily julkisesta tilasta on jatkumoa taustalleni graffitien parissa, samaa havaintojen tekemistä ja julkisen tilan muutoksessa toimimista. Minulle keräilyjänä materiaalisuuden pohdinta on luontevaa, joten sitä kautta materiaalimerkitykset ovat iskostuneet melkein pä automaationa omaan työskentelyyni. Näitä asioita olen yrittänyt selkiyttää myös itselleni tämän kirjoitusprosessin myötä.

Tärkeimmiksi työvälineiksi työskentelylleni ovat muodostuneet jäykkäpohjaiset kengät, joissa on hyvä kävellä pitkiä matkoja. Kävelyyn tiivistyykin paljon omasta työskentelystäni, se mahdollistaa asioiden löytämisen mutta suurimman osan ajasta se on vain paikasta toiseen kävelyä.

KIRJALLISET LÄHTEET

Aro, Jessikka 2016. Ex-natsipomo haluaa tukea muitakin irtautumaan natsismista – ker-
too lisää salattuja tietoja SVL:n kytköksistä ja somekiihotuksesta. Yle. Viitattu 15.4.2018,
<https://yle.fi/uutiset/3-8886207>.

Brunila, Mikael ; Ranta, Kukka & Viren, Eetu 2011. Muutaman töhryn tähden. Into
Kustannus, Helsinki.

Gallen-Kallela Museo. Lemminkäisen äiti. Viitattu 15.5.2018, <http://www.gallen-kallela.fi/taideavain/lemminkaisenaiti/>.

Granö, Veli ; Falk, Pasi & Koskijoki, Mari 1997. Esineiden valtakunta – Keräilijöitä ja
kokoelmia. Pohjoinen Kustannus, Oulu.

HAM - Helsingin Taidemuseo. Graffiti. Viitattu 18.4.2018, <https://www.hamhelsinki.fi/exhibition/graffiti/>.

Hollein, Max ; Tuusvuori, Jarkko S. & Moisio, Tomi 2015. Erwin Wurm : Disruption. Sara
Hildenin Taidemuseo, Tampere.

Järjestyslaki 2003/612. Annettu Naantalissa 27.6.2003. Viitattu 19.4.2018, <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2003/20030612>.

Karjalainen 2016. Ryminä laittaa Palloilukeitaan seinät uusiksi - työvaiheita voi käydä
ihastelemassa perjantaihin saakka. Viitattu 18.4.2018, <https://www.karjalainen.fi/uutiset/uutis-alueet/maakunta/item/110778-rymina-laittaa-palloilukeitaan-seinat-uusiksi-tyovaiheita-voi-kayda-ihastelemassa-perjantaihin-saakka>.

Motot.net 2018. Suzuki PV. Viitattu 14.5.2018, http://www.motot.net/wiki/Suzuki_PV.

MTV3 2011. Hurstin leipäjonon häätämishätkä: ”Ei minun takapihalleni-ilmio”. Viitattu
17.4.2018, <https://www.mtv.fi/uutiset/kotimaa/artikkeli/hurstin-leipäjonon-haataamisuhka-ei-minun-takapihalleni-ilmio/1935656#gs.qyx1fxM>.

Porin Taidemuseo 2011. Street Art – The New Generation. Viitattu 19.4.2018, http://www.poriartmuseum.fi/fin/arkisto/etsi_nayttely/ed.php?vuosi=2012.

Rautio, Pessi 2017. Ulos maailmaan. Taide-lehti. 3/2017, 50.

Salonen, Essi 2018. Taide tuli meidän seinään. Suomen Kuvalehti. 4/2018, 41–45.
Sinkka. Rakkaudesta vapauteen. Viitattu 26.3.2018, www.sinkka.fi.

Turtola, Ilona 2016. ”My name is Artsi” – taidemuseon avajaisissa henkilökunta laitto
itsensä likoon ja mutsi sai kruunun. Yle. Viitattu 19.4.2014, <https://yle.fi/uutiset/3-8699993>.

Yle 2010. Suvilahden graffitaita on vuoden helsinkiläinen kulttuuriteko. Viitattu 17.4.2018,
<https://yle.fi/uutiset/3-5709002>.

KUVALÄHTEET

1. Kulosaaren melumuuri. Helsingin Nuorisooasiankeskus, Supafly. Viitattu
20.4.2018, <http://supafly.munstadi.fi/2014/01/21/kulosaaren-melumuuri-1991/>.

2. Nyt ”Stop töhrylle”, alkuperäinen kuva Rakennusviraston Siisti Stadi-lehdestä
vuodelta 1999. Brunila, Mikael ; Ranta, Kukka & Viren, Eetu 2011. Muutaman
töhryn tähden. Into Kustannus, Helsinki.

3. Pauligin mainos, Paulig. Heikki Westergård, Satakunnan Kansa. Viitattu,
18.4.2018, <https://www.satakunnankansa.fi/kulttuuri/mita-pori-edella-sita-muut-kaupungit-perassa-porin-muraalit-uttoivat-luomaan-buumin-200170138/>.

4. Ryminä 2014. Jukka Silokunnas, 2014.

5. Nissan Qashqai. Marc Trautman, TBWA, Nissan. Viitattu 20.4.2018,
<http://www.marctroutmann.com/gallery/75/transportation>.

6. Jussi Haro, 2016.

7. Jussi Haro, 2015.

8. Jussi Haro, 2015.

9. Jussi Haro, 2017.

10. Jussi Haro, 2018.

11. Jussi Haro, 2017.

12. Jussi Haro, 2016.

13. Jussi Haro, 2016.

14. Jussi Haro, 2017.

15. Jussi Haro, 2017.